

داود بن سنجیده در قرآن کریم

مؤلف

فریحه مأمورزاد

سرشناسه:	مأمورزاده، فریحه، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور:	داوری سنجیده در قرآن کریم / مؤلف فریحه مأمورزاده.
مشخصات نشر:	مشهد: انتشارات ۱۱۰ [صد و ده] ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۲۸۲ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
یادداشت:	کتابنامه: ص. [۲۷۳]-۲۸۲.
موضوع:	قضاوت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع:	Judgment—Qur'anic teaching
موضوع:	قضاوت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام.
موضوع:	Judgment -- Religious aspects -- Islam
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۱۵۹
بندی کنگره:	BP۱۰۴/۵۶م۲ ۱۳۹۵
وضعیت فهرست نویسی:	فبیا
شابک:	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۳۵۸ - ۶۲ - ۹
شماره کتابشناسی ملی:	۴۳۸۶۲۰۰

ناشر: انتشارات ۱۱۰ (صد و ده)

نام کتاب: داوری سنجیده در قرآن کریم

مؤلف: فریحه مأمورزاده

صفحه آرای: سیده طیبه حسینی

چاپ: مقرب

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۵

تعداد صفحات: ۲۸۲ صفحه

قطع: رقعی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۳۵۸ - ۶۲ - ۹

تلفن ناشر: ۰۹۱۵۷۳۹۲۸۱۴

entesharat110@gmail.com

فهرست مطالب

مقدمه:	۱۵
بخش اول: داوری سنجیده راجع به خداوند متعال	۲۱
۱-۱ تحلیل معنای داوری سنجیده راجع به خداوند	۲۱
۱-۱-۱-۱ وعده پاداش به نیکان	۲۶
۱-۱-۱-۲ وعده عقاب به بدکاران	۲۷
۱-۱-۲ وجه قضاوت نادرست و بدبینی نسبت به خالق	۲۸
۲-۱ استیقای بی‌سبب و گونه‌های داوری سنجیده درباره‌ی خداوند	۳۰
۱-۲-۱ تسلیاتی و وعده‌های الهی	۳۲
۲-۲-۱ رجاء و امید	۳۵
۳-۲-۱ یقین به اجابت دعا	۳۸
۴-۲-۱ وسعت رحمت الهی	۴۰
۵-۲-۱ قبولی توبه	۴۴
۶-۲-۱ مغفرت گسترده‌ی الهی	۴۷
۳-۱ عوامل داوری سنجیده درباره خداوند	۵۰
۱-۳-۱ یادآوری نعمت‌ها و الطاف خداوند	۵۰
۲-۳-۱ محکم کردن پایه‌های توحید	۵۲
۳-۳-۱ تفکر	۵۳

- ۴-۱- موانع داوری سنجیده درباره خداوند..... ۵۵
- ۴-۱-۱- شرک آشکار و نفاق..... ۵۵
- ۴-۱-۱-۱- عقاید مشرکان نسبت به خداوند (شرک آشکار)..... ۵۹
- ۴-۱-۲- نفاق (شرک پنهان)..... ۶۹
- ۴-۲- دنیا زدگی..... ۷۶
- ۴-۳- جبر گرایی و ناتوانی در تحلیل حوادث..... ۷۸
- ۴-۱-۴- آرامش ها و سختی ها..... ۸۴
- ۴-۱-۵- امتحان دعا و یا تأخیر آن..... ۸۷
- ۵-۱- آثار داوری سنجیده درباره خداوند..... ۸۹
- ۵-۱-۱- عبادت..... ۸۹
- ۵-۱-۲- آرامش در سفر آخرت..... ۹۳
- ۵-۱-۳- زهد..... ۹۵
- ۵-۱-۴- قناعت و سخاوت..... ۹۶
- ۵-۱-۵- اخلاص..... ۹۸
- ۵-۱-۶- توکل..... ۱۰۱
- ۵-۱-۷- صبر..... ۱۰۴
- ۵-۱-۸- توبه و امید به بخشش..... ۱۰۷
- ۶-۱- چگونه از داوری نادرست در مورد خداوند جلوگیری نماییم؟..... ۱۰۸

بخش دوم: داوری سنجیده راجع به دیگران ۱۱۱

مقدمه: اصالت با کدام است؟ خوش بینی یا بدبینی؟ ۱۱۱

۱-۲- مصادیق و نمونه های قضاوت نادرست نسبت به دیگران ۱۱۵

۱-۱-۲- در امور اعتقادی ۱۱۵

۲-۱-۲- در آموزه های فقهی ۱۲۰

۱-۲-۱- اصل برائت و اصل صحت ۱۲۰

۲-۱-۲- ویژگی های شاهد ۱۲۱

۳-۱-۲- در آرزو های اخلاقی ۱۲۳

۴-۱-۲- در امور عبادی و شرعی ۱۲۶

۵-۱-۲- در امور عادی و عمری ۱۲۶

۶-۱-۲- نتیجه گیری ۱۲۷

۲-۲- عوامل قضاوت صحیح در مورد دیگران ۱۲۸

۱-۲-۲- ایمان و پاکی درون ۱۲۸

۲-۲-۲- انصاف ۱۲۹

۳-۲-۲- توجه به اصل اخوت دینی ۱۳۰

۴-۲-۲- توجه به اصل کرامت انسانی ۱۳۱

۵-۲-۲- احسان ۱۳۳

۳-۲- موانع داوری سنجیده نسبت به دیگران ۱۳۴

- ۱۳۴..... ۲-۳-۱- ضعف ایمان
- ۱۳۶..... ۲-۳-۲- آلودگی درون
- ۱۳۸..... ۲-۳-۳- همنشینی با بدان
- ۱۴۰..... ۲-۳-۴- حسادت
- ۱۴۱..... ۳-۵- ظاهربینی
- ۱۴۴..... ۲-۳-۶- کبر و غرور
- ۱۴۷..... ۲-۳-۱- افراد در سرزنش
- ۱۴۸..... ۲-۳-۸- ترقی بی جا
- ۱۴۸..... ۲-۳-۹- کم خردی، بویقتا
- ۱۵۰..... ۲-۳-۱۰- شتاب در دین
- ۱۵۱..... ۲-۳-۱۱- تعصب
- ۱۵۲..... ۲-۳-۱۲- القای شیطان
- ۱۵۵..... ۲-۴-۱- آثار داوری سنجیده در مورد دیگران
- ۱۵۵..... ۲-۴-۱- آثار مثبت قضاوت صحیح راجع به دیگران
- ۱۵۵..... ۲-۴-۱-۱- رهایی از گناه
- ۱۵۶..... ۲-۴-۱-۲- آسایش و سلامت روان
- ۱۵۷..... ۲-۴-۱-۳- جلب محبت دیگران یا دوست یابی
- ۱۶۰..... ۲-۴-۱-۴- پیشرفت امور
- ۱۶۲..... ۲-۴-۲- آثار قضاوت نادرست راجع به دیگران

- ۱۶۲..... ۲-۴-۱- قلب را تیره و ضمیر را فاسد می‌سازد.
- ۱۶۴..... ۲-۴-۲- آفت دین و ایمان انسان است.
- ۱۶۴..... ۲-۴-۳- کنجکاو در امور درونی دیگران.
- ۱۶۷..... ۲-۴-۴- آفت عبادات است.
- ۱۶۸..... ۲-۴-۵- غیبت و آبروریزی نتیجه‌ی سوء ظن است.
- ۱۶۸..... ۲-۴-۶- بدترین گناه و فجیع‌ترین ظلم است.
- ۱۶۹..... ۲-۴-۷- سوء ظن فاسد کننده‌ی کارهاست.
- ۱۷۰..... ۲-۴-۸- عدم رعایت حقوق برادری می‌گردد.
- ۱۷۱..... ۲-۴-۹- راه مادی.
- ۱۷۲..... ۲-۴-۱۰- کینه ورزی و عداوت.
- ۱۷۴..... ۲-۵- مراتب سوء ظن.
- ۱۷۴..... ۲-۵-۱- خطورات ذهنی یا قضاوت و داری.
- ۱۸۰..... ۲-۶- راهکارهای مبارزه با قضاوت نادرست نسبت به دیگران.
- ۱۸۱..... ۲-۶-۱- توجه به مفاسد سوء ظن.
- ۱۸۲..... ۲-۶-۲- دوری از مواضع تهمت و سوء ظن.
- ۱۸۶..... ۲-۶-۳- اعتنا نکردن به خیالات و اوهام.
- ۱۸۷..... ۲-۶-۴- دقت و مراقبت در دوستی و معاشرت.
- ۱۸۸..... ۲-۶-۵- استاد و مربی اخلاق.
- ۱۸۹..... ۲-۶-۶- مبارزه با عوامل و موجبات بدبینی.

- ۱۹۰.....۷-۶-۲- یادآوری یک نکته
- ۱۹۳.....بخش سوم: داوری سنجیده راجع به نظام آفرینش
- ۱۹۳.....۱-۱۳- دیدگاهها پیرامون جهان هستی
- ۱۹۴.....۱-۱-۳- دیدگاه خوشبینانه
- ۱۹۷.....۱-۱-۲- دیدگاه بدبینانه
- ۱۹۸.....۳-۱-۳- دیدگاه میانه
- ۲۰۰.....۱-۳- فلسفی بدبینی
- ۲۰۱.....۳-۱-۵- جهان پریش الهی
- ۲۰۳.....۳-۲- ویژگی‌های نظام آفرینش از دیدگاه قرآن
- ۲۰۳.....۳-۲-۱- هدفداری نظام آفرینش
- ۲۰۵.....۳-۲-۲- نظم جهان آفرینش
- ۲۰۶.....۳-۲-۳- هماهنگی و قانون‌مندی جهان آفرینش
- ۲۰۸.....۳-۲-۴- آیه بودن جهان هستی
- ۲۰۹.....۳-۲-۵- زیبایی جهان هستی
- ۲۱۰.....۳-۲-۶- عظمت جهان هستی
- ۲۱۱.....۳-۲-۷- نظام احسن و اتقن
- ۲۱۴.....۳-۲-۸- حساب دقیق در این نظام
- ۲۱۶.....۳-۲-۹- منشاء آفرینش رحمت است

- ۲۱۷..... ۳-۲-۱۰- تسبیح موجودات
- ۲۱۸..... ۳-۳- مصادیق داوری سنجیده راجع به حوادث نظام آفرینش
- ۲۲۴..... ۳-۳-۱- مرگ، نیستی یا پل بهشت؟
- ۲۲۵..... ۳-۳-۲- مصیبت، زشت یا زیبا؟
- ۲۲۶..... ۳-۳-۳- ما امانت داریم یا مالک؟
- ۲۳۱..... ۳-۲-۴- تطییر یا تغال
- ۲۳۱..... ۳-۳-۴- تطییر قوم حضرت صالح
- ۲۳۲..... ۳-۳-۲- صحاب، القریه
- ۲۳۳..... ۳-۳-۴- تطییر به پیامبر گرامی اسلام
- ۲۳۴..... ۳-۳-۴- پاسخ انبیاء پیشین و پیامبر اسلام به تطییر مخالفان
- ۲۳۵..... ۳-۳-۵- مفهوم «تطییر» با فال دادن چیست؟
- ۲۳۸..... ۳-۳-۶- راه‌هایی از تطییر
- ۲۴۲..... ۳-۴- عوامل داوری سنجیده در مورد حوادث
- ۲۴۳..... ۳-۴-۱- یادآوری تجربه‌های مثبت پیشین
- ۲۴۴..... ۳-۴-۲- تفکر در خوشایندی آینده
- ۲۴۵..... ۳-۴-۳- توجه به داشته‌های فعلی
- ۲۴۶..... ۳-۴-۴- یادآوری پاداش تحمل
- ۲۴۸..... ۳-۴-۵- اعتماد به منبع قدرت
- ۲۴۹..... ۳-۵- آثار داوری سنجیده در مورد حوادث

۲۵۰	۳-۵-۱- صبر و شکیبایی
۲۵۵	۳-۵-۲- آرامش
۲۵۸	۳-۵-۳- رضا و تسلیم
۲۶۱	بخش چهارم: داوری سنجیده در مورد خود
۲۶۱	۱-۱- نوع داوری و قضاوت در مورد خود
۲۶۱	۱-۱-۱- داوری صحیح در مورد عملکرد خود
۲۶۴	۴-۱-۱- داوری صحیح در مورد توانایی‌های خود
۲۶۵	۴-۱-۲-۱- بهرم برد باوری
۲۶۹	خلاصه و نتیجه‌گیری
۲۷۳	فهرست منابع

مقدمه

داوری و نوع نگرش انسان نسبت به خالق، خلق، خود و نظام آفرینش، بسیار مهم و شالوده‌ی رفتار و اعمال فرد را تشکیل می‌دهد.

در این کتاب سعی شده است از اصول اخلاقی و هنجاری اسلام است. آموزه‌های قرآنی بر این مطلب تأکید می‌ورزند که جامعه‌ی ایمانی متشکل از افرادی است که در نگرش خود نسبت به خدا، دیگران، خود و نظام آفرینش خوش‌بین و مثبت‌نگر بوده و برای ایصال دهنی مثبت و امیدوار کننده در زندگی تلاش نمایند.

اسلام بر نمی‌تابد که فردی نسبت به صاحب خویش و دیگران نگرش و بینش منفی داشته باشد، و او را از نگاه منفی به توانایی‌ها و استعدادهای خود باز می‌دارد.

جامعه‌ای که افرادش به مسائل و رخدادهای فردی و اجتماعی با نگاهی مثبت می‌نگرد، از امنیت بسیار بالایی برخوردار خواهد بود. و به جای آنکه فرد خود را از نظر روحی و روانی در رنج افکند و با تصور و تصویرسازی منفی از حوادث آرامش را از خود سلب کند می‌تواند با نگاهی مثبت به امور،

آن را بگونه‌ای بنگرد که موجبات آرامش روحی و روانی خود را فراهم آورد.

از بیماری‌های خطرناک روانی، بدبینی و بدگمانی است هر کس بدان گرفتار شود، ناراحتی‌ها، رنج‌ها، خودخوری‌ها و دردهای دشواری در انتظار است. این بیماری گاه چنان شدت می‌یابد که شخص مبتلا، به هر چه می‌نگرد را دماره‌ی هر چه فکر می‌کند؛ می‌کوشد نقص و عیبی در آن بجوید. می‌کوشد مای آن را از نظر دور سازد و فراموش کند: اگر ساختمانی شکفت، کتابی مالد و پخته، گفتار و نوشتاری پر ارج و یا انسانی با ارزش می‌بیند؛ به جای آن که عیبی بای آنها را بسنجد، وقت و دقت خود را در این می‌گذراند که شاید عیب و نقصی بجوید و آنها را پست و کوچک به شمار آورد.

زیان بارتر آن که بدبینی را به نفرت و بیعت — پوچ و بی‌معنا بودن زندگی — کشانده اند که انسان‌ها را سرانجام به خودکشی و افسوس و از آن مهم‌تر زیانهای بسیاری از جمله قتل، متلاشی شدن خانواده و از بین رفتن دوستی‌ها بر آن مترتب است.

پس می‌توان گفت آنچه شیوه‌ی زندگی افراد بشر را در این جهان تعیین نموده و جایگاه ابدی شان را در سرای دیگر رقم می‌زند، نوع نگرش و داوری آنها است پیرامون خود، خالق، دیگران و حوادث زندگی.

از بیماری‌های خطرناک روانی، بدبینی و بدگمانی است هر کس بدان

گرفتار شود، ناراحتی‌ها، رنج‌ها، خودخوری‌ها و دردهای دشواری در انتظار اوست. این بیماری گاه چنان شدت می‌یابد که شخص مبتلا، به هر چه می‌نگرد و یا در باره‌ی هر چه فکر می‌کند؛ می‌کوشد نقص و عیبی در آن بجوید و نیکویی‌های آن را از نظر دور سازد و فراموش کند: اگر ساختمانی گفته، کتابی مفید و ارزنده، گفتار و نوشتاری پرارج و یا انسانی با ارزش می‌بیند؛ به جای آن که خوبی‌های آنها را بستاید، وقت و دقت خود را در این، گذرانده شاید عیب و نقصی بجوید و آنها را پست و کوچک به شمار آورد.

زیان بارتر آن که با عیبی را به نفرت از حیات — پوچ و بی‌معنا بودن زندگی — کشانده اند که انسان‌ها را سرانجام به خودکشی وا می‌دارد! و از آن مهمتر زیانهای بسیاری از جمله قتل، زاری شدن خانواده‌ها و از بین رفتن دوستی‌ها بر آن مترتب است.

پس می‌توان گفت آنچه شیوه‌ی زندگی افراطی را در این جهان تعیین نموده و جایگاه ابدی شان را در سرای دیگر تعیین کرده و رند، نوع نگرش و داوری آنها است پیرامون خود، خالق، دیگران و حوادث زندگی.

لذا با توجه به تأثیرگذاری قضاوت‌های مختلف ما راجع به خدا، عالمی دیگران، خود و حوادث، در این تحقیق به دنبال آنیم تا قضاوت صحیح قرآنی و دینی را بررسی کنیم تا بدین وسیله قضاوت‌ها جهت‌دهی شده و از آثار مثبت آن خود و دیگران بهره مند گردیم.

قرآن به عنوان برنامه‌ی زندگى بشر، براى هدايت بشر از سوى خالق عليم و حكيم فرستاده شده است. اين كتاب انسان‌ساز متشكل از بايدها و نبايدها و آموزش اعمال و رفتار صحيح به افراد بشر است. از آنجا كه ثسالوده‌ى رفتار انسان را نوع نگرش و داورى وى تشكيل مى‌دهد، پس نخست بايد داورى صحيح و سنجيده را از اين كتاب الهى بدست آورد. نه تنها قرآن، بلكه روايات اسلامى نيز ما را بسوى داورى صحيح فرا مى‌خوانند. در اين پژوهش مبنای كار آيات نورانى قرآن بوده است، اما از آيات به مقدار استفاده شده است كه در آن زمينه‌ها آيه يا آياتى وجود داشته است. اما با وجود اين از روايات ائمه‌ى معصومين عليه‌السلام نيز براى تكميل بحث يا به علت يافت شدن آيه‌هاى در آن زمينه، استفاده شده است). داورى صحيح عبارتست از نگاه خوش‌بينانه و آگاهانه به خالق خویش، ديگران، نظام آفرينش و خود. خوش‌بختان گريه‌هاى داورى صحيح، عوامل و موانع، آثار و راه دستيابى به آن، در آموزه‌هاى دينى بيان شده است.

در طليعه بحث سؤالاتى كه مطرح مى‌شوند عبارتند از:

۱- آموزه‌هاى دينى چگونه قضاوتى را راجع به خدا، ديگران، خود و

حوادث بر مى‌تابند؟

۲- گونه‌ها و مصاديق داورى صحيح در امور فوق کدام اند؟

۳- عوامل و موانع داورى صحيح چيست؟

۴- آثار داورى صحيح چيست؟

۵- چگونه می‌توان به داوری سنجیده و صحیح دست یافت؟

در موضوع داوری و قضاوت یا نوع نگرش انسان، به صورت مستقل منبعی یا نوشته نشده یا بنده دسترسی پیدا نکرده‌ام. اما در موضوعات مشابه یا مرتبط مانند: مثبت اندیشی و منفی نگری، سوءظن و حسن ظن، خوش بینی و بدبینی، مقالات و کتبی نوشته شده است.

www.ketab.ir